

**ZARZĄDZENIE ZASTĘPCZE
WOJEWODY MAZOWIECKIEGO**

z dnia 13 grudnia 2017 r.
w sprawie nadania nazwy ulicy

Na podstawie art. 6 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz. U. poz. 744 oraz z 2017 r. poz. 1389) zarządza się, co następuje:

§ 1. Zmienia się dotychczasową nazwę ulicy położonej w Mieście Sochaczew z Szymona Pietrzaka na Gen. Jana Tomickiego.

§ 2. Wykonanie zarządzenia powierza się Burmistrzowi Miasta Sochaczew.

§ 3. Zarządzenie podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego i wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Uzasadnienie

W dniu 2 września 2016 r. weszła w życie ustawa z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz. U. poz. 744), zwana dalej „ustawą”. Ustawa została zmieniona ustawą z dnia 22 czerwca 2017 r. o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz. U. poz. 1389).

Zgodnie z brzmieniem art. 6 ust. 1 ustawy, obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, upamiętniające osoby, organizacje, wydarzenia lub daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny lub propagujące taki ustrój w inny sposób, właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego zmienia w terminie 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie. Stosownie do art. 1 ust. 2 ustawy za propagujące komunizm uważa się także nazwy odwołujące się do osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących represyjny, autorytarny i niesuwerenny system władzy w Polsce w latach 1944-1989.

Na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy w przypadku niewykonania obowiązku przez właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego, wojewoda wydaje zarządzenie zastępcze, w którym nadaje nazwę zgodną z art. 1 ustawy w terminie 3 miesięcy od dnia, w którym upłynął termin na podjęcie działań przez organ jednostki samorządu terytorialnego.

Rada Miejska w Sochaczewie nie wykonała ustawowego obowiązku i nie dokonała zmiany nazwy ulicy Szymona Pietrzaka. Wojewoda zwrócił się, w trybie art. 6 ust. 3 ustawy, do Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu o wydanie opinii potwierdzającej niezgodność nazwy obowiązującej w dniu wejścia w życie ustawy z art. 1 (pismo z dnia 24 listopada 2017 r. znak WNP-I.40.659.2017.KS). Na mocy art. 6 ust. 3 w związku z art. 2 ust. 3 ustawy oczekiwanie na opinię wstrzymuje bieg terminu

na wydanie zarządzenia zastępczego. Opinia IPN wpłynęła do organu nadzoru w dniu 6 grudnia 2017 r. (pismo z dnia 6 grudnia 2017 r. znak BUW-940-229(4)/17).

W ocenie Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu nazwa Szymona Pietrzaka wypełnia normę art. 1 ustawy.

Szymon Pietrzak, pseud. Wąchala (1888–1976), rolnik, działacz radykalnego ruchu ludowego, poseł do Sejmu. W latach 1910–1914 odbywał obowiązkową służbę w wojsku rosyjskim. Wkrótce po zdemobilizowaniu, z chwilą wybuchu pierwszej wojny światowej, został z powrotem wcielony do wojska, gdzie zetknął się z agitacją rewolucyjną. W końcu 1917 r. został żołnierzem Gwardii Czerwonej w Odessie. Do kraju powrócił jesienią 1918 r. Wstąpił do Polskiego Stronnictwa Ludowego – „Wyzwolenie” (PSL - „Wyzwolenie”). Związał się w 1925 r. z rewolucyjną Niezależną Partią Chłopską. Za działalność polityczną przebywał miesiąc w więzieniu plockim. Rozpoczął współpracę z członkami Komunistycznej Partii Polski w Sochaczewie.

W latach okupacji niemieckiej dom Pietrzaka stał się bazą dla członków Polskiej Partii Robotniczej i partyzantów Gwardii Ludowej (GL) i Armii Ludowej (AL). W 1944 r. został członkiem SL „Wola Ludu”. W lutym 1944 r. wybrano go na przewodniczącego konspiracyjnej Powiatowej Rady Narodowej (PRN) w Sochaczewie oraz na członka Wojewódzkiej Rady Narodowej (WRN) w Warszawie. Po wyzwoleniu organizował władzę ludową w powiecie sochaczewskim. Został prezesem Zarządu Powiatowego SL, następnie Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego (ZSL) do 1957 r. Był członkiem sochaczewskiej PRN i warszawskiej WRN. W latach 1952 – 1956 był posłem na Sejm. W latach 1949 – 1956 wchodził do Rady Naczelnej ZSL, w latach 1954–1956 do Głównej Komisji Kontroli Naczelnego Komitetu Wykonawczego ZSL. Zmarł 9 lutego 1976 r. w Warszawie, pochowany został na cmentarzu w Sochaczewie. Był odznaczony m.in. Orderem Budowniczych Polski Ludowej, Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski z Gwiazdą, Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Partyzanckim. Prezydium Rady Najwyższej Związku Radzieckiego odznaczyło go w 1967 r. Orderem Czerwonej Gwiazdy.

Stosownie do brzmienia art. 1 i 6 ust. 1 ustawy wskazać należy, że podstawowym jej założeniem było skuteczne wyeliminowanie z przestrzeni publicznej nazw propagujących symbole ustrojów totalitarnych, przy poszanowaniu miejsc pochówku, grobów i cmentarzy, a także własności prywatnej. Przedsięwzięcie zmiany nazw jest jednym z elementów polityki historycznej, jako kategorii historii służącej kształtowaniu świadomości historycznej społeczeństwa, w tym świadomości gospodarczej i terytorialnej oraz wzmocnieniu publicznego dyskursu o przeszłości w kierunku pielęgnowania więzi narodowych niezależnie od bieżącej polityki państwa. Polityka historyczna dotyczy interpretacji faktów, bytów i zdarzeń oraz jest rozpatrywana w kategoriach racji stanu społeczeństwa i narodu, jako element mający charakter długofalowy i stanowiący fundament państwa.

Na mocy art. 6 ust. 2 i 3 ustawy organ nadzoru jest zatem zobligowany do wydania zarządzenia zastępczego dokonującego zmiany nazwy z ulicy Szymona Pietrzaka na ulicę Gen. Jana Tomickiego. Nazwa została zaproponowana przez Miasto Sochaczew pismem z dnia 31 października 2017 r. znak MNW.6625.10.16.2017.

Jan Tomicki urodził się w 1786 r. Był właścicielem majątku Kozuszki. Służbę wojskową rozpoczął w 1806 r. w 5. Pułku Strzelców Konnych Księstwa Warszawskiego jako szeregowiec, w krótkim okresie dosłużył się stopnia kapitana. Brał udział w wojnie z Austrią w 1809 r. jako szef szwadronu 6 Pułku Ułanów. W lipcu 1812 r. w bitwie pod Mirem przejściowo objął dowództwo Brygady Jazdy. Odbył kampanie saską i francuską. W 1810 r. został przeniesiony do 11 Pułku Ułanów i razem z pułkiem wziął udział w kampanii 1812 r. W latach 1813 – 1814 pułkownik Tomicki brał udział w walkach u boku księcia Józefa Poniatowskiego. W styczniu 1815 r. został dowódcą 1 Pułku Ułanów Królestwa Polskiego, a następnie w 1829 r. generałem brygady. W czasie powstania listopadowego został dowódcą 1 dywizji jazdy w 1 korpusie generała Jana Nepomucena Umińskiego. Uczestniczył czynnie w pracach powstańczej Rady Wojennej. Po upadku powstania przebywał w swoim majątku aż do października 1831 r., kiedy został aresztowany i zesłany do Wołogdy jako jeńiec cara Mikołaja I. Po uwolnieniu powrócił w 1833 r. i gospodarował w swoich mazowieckich dobrach. Został pochowany w rodzinnej kaplicy na cmentarzu św. Wawrzyńca w Sochaczewie.

Na podstawie art. 5 ustawy pisma oraz postępowania sądowe i administracyjne w sprawach dotyczących ujawnienia w księgach wieczystych oraz uwzględnienia w rejestrach, ewidencjach i dokumentach urzędowych zmiany nazwy dokonanej na podstawie ustawy są wolne od opłat, zaś zmiana nazwy dokonana na podstawie ustawy nie ma wpływu na ważność dokumentów zawierających nazwę dotychczasową.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego. Termin wejścia w życie zarządzenia, ze względu na ważny interes państwa i przytoczoną wyżej argumentację, dotyczącą podstawowych założeń ustawy, oraz z uwagi na bezczynność Miasta w zakresie zmiany nazwy, czyni zadość zasadom demokratycznego państwa prawnego, o których mowa w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1523).

Jednocześnie, na podstawie art. 6 ust. 4 i art. 3 ust. 4 ustawy w związku z art. 98 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875), pouczam, że na zarządzenie zastępcze Miastu przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w terminie 30 dni od dnia doręczenia, wnoszona za pośrednictwem organu, który skarżone zarządzenie wydał.

WOJEWODA MAZOWIECKI

Zdzisław Sipiera

